

Més d'un milió d'espècies d'animals i plantes es troben amenaçades d'extinció al món, i podrien desaparèixer properament. Aquesta és la conclusió a la que ha arribat l'informe elaborat per un panell de més de 150 científics per a la Unesco. Aquest declivi global no té precedents en la història de la humanitat i, evidentment, està causat directament per la nostra espècie.

La salut dels ecosistemes dels que nosaltres i totes les demés espècies depenem s'està deteriorant més ràpidament que mai; "estam erosionant els principals fonaments de les nostres economies, societats, seguretat alimentària, salut i qualitat de vida a tot el món", dictamina l'informe.

Els autors conclouen que les cinc primeres causes que estan provocant aquest declivi són els canvis en l'ús del

sol i la mar, l'explotació directa dels organismes, el canvi climàtic, la contaminació i les espècies exòtiques invasores. Així, la mala gestió agrària, ramadera i pesquera centrada en una major extracció i producció d'aliments per a abastir una població creixent de forma imparable està darrera la destrucció dels hàbitats i de la sobreexplotació de moltes espècies. Aquestes activitats primàries tenen molts impactes derivats, com per exemple la contaminació per agroquímics o les captures accidentals d'aus i altres animals marins. La contaminació i el canvi climàtic derivat està posant també en situació extrema a moltes espècies, a causa de canvis dramàtics als hàbitats on fins ara han viscut. D'altra banda, la manca de suficient control en el trànsit globalitzat de mercaderies està generant contínues invasions biològiques arreu del món que generen

canvis importants en la composició de la biodiversitat.

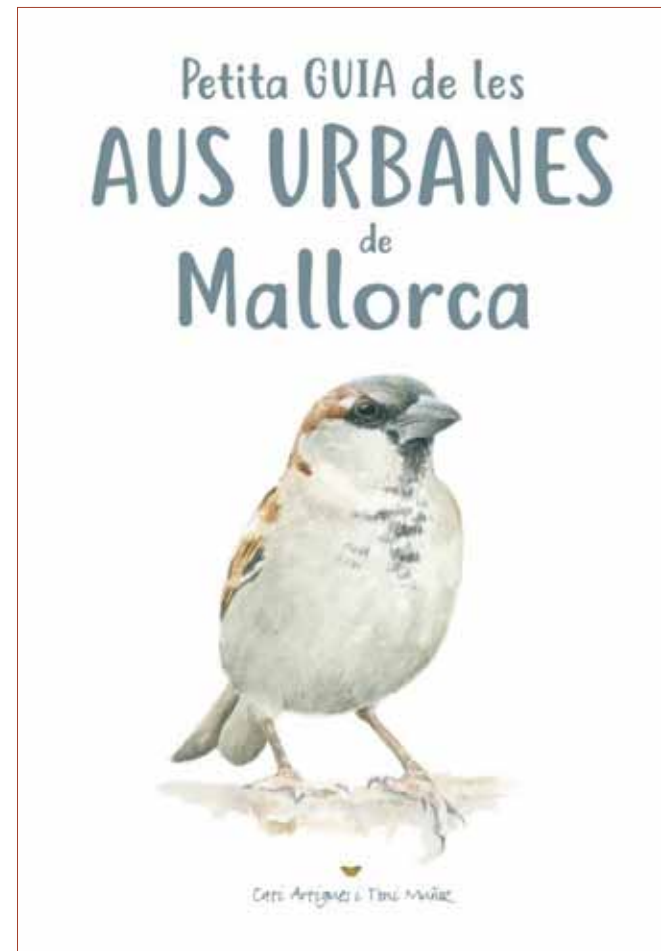
Quan parlem d'extincions tenim tendència a pensar en les zones tropicals, on certament aquesta crisi és numèricament més greu, però hem de tenir present que també s'està produint en el nostre àmbit més proper. Així, a les nostres illes es considera que actualment 19 espècies de flora i 14 de fauna es troben en perill d'extinció. Altres 19 espècies de flora i 29 de fauna s'han catalogat com a vulnerables, la categoria prèvia. Així, administrativament hi ha 81 espècies reconegudes com amenaçades a les Balears, tot i que aquesta xifra puja significativament si el que consideram són els llibres vermells, uns documents científics sobre els quals s'ha de fonamentar la catalogació administrativa.

En el nostre àmbit particular podem destacar entre les amenaces que han situat aquestes espècies al límit de l'extinció als incendis forestals, la sobrepressió de pastura de cabres assilvestrades, la urbanització del litoral, l'acció d'espècies invasores (rates, moixos, serps, nombroses espècies d'invertebrats, algues exòtiques, etc), la captura accidental en arts de pesca, l'enverinament per eliminar predadors o els canvis dramàtics en les condicions dels hàbitats naturals (per exemple la salinització a s'Albufera de Mallorca). També el canvi climàtic està amenaçant de forma clara diverses espècies de flora i fauna que viuen als cims més alts i frescs de la Serra de Tramuntana. Tot i que encara no ha estat prou avaluat, cal considerar també l'impacte generat per les activitats d'oci al medi natural, que estan experimentant un creixement paral·lel al de l'augment de la pressió humana, resident i turística, sobre les Illes.

L'informe conclou recordant que la pèrdua de biodiversitat no és només un assumpte mediambiental sinó també una qüestió de desenvolupament, econòmica, social i moral. No podem seguir girant el cap i ignorar-la. Tots hi tenim responsabilitat, i més enllà de la nostra activitat personal hem de vetllar per què els governs, a nivell global però també local, assumeixin la seva responsabilitat i adoptin les mesures necessàries en el seu àmbit competencial. •

Virot petit, *Puffinus mauretanicus*, en perill d'extinció. Foto: Maties Rebassa.

Miquel Rayó ens torna deleitar una vegada més amb una nova publicació dedicada als aucells. Aquesta vegada es tracta d'un bon recull de noms, trets, curiositats, dites i cites de diverses d'aus presents a la cultura popular mallorquina, a la literatura oral, a les rondalles, al cançoner i dins el món de l'ornitologia de camp.

Una obra divulgativa, popular, molt entretinguda i reforçada pels bellíssims dibuixos d'Andrew Pinder.

Un per un els aucells s'acompanyen del nom popular, el científic, el seu estatus i les cites corresponents a les rondalles i al cançoner seguida dels molts interessants comentaris de l'autor, que una vegada més mostra un compromís ferm amb la divulgació i la conservació dels nostres aucells.

Edita Edicions Documenta Balear.

Versió ampliada de la Petita guia de les aus urbanes d'Artà (publicada pel seu ajuntament) que ara incorpora les aus de nous ambients (voltants dels pobles del Pla, de la Serra i de Palma).

Ha estat editada pel Departament d'Economia del Consell de Mallorca, a través de la Direcció Insular de Turisme. A més d'en català i castellà, s'ha editat en anglès per tal de poder-la oferir a les fires ornitològiques internacionals on s'està acudint des de fa uns anys per tal de promoure el turisme ornitològic a Mallorca.

Es distribueix gratuïtament a les oficines d'informació turística del Consell de Mallorca a Palma (plaça de la Reina) i l'aeroport, i a les oficines de la Direcció Insular de Turisme (edifici de la Misericòrdia, Palma).

